షహనాజ్

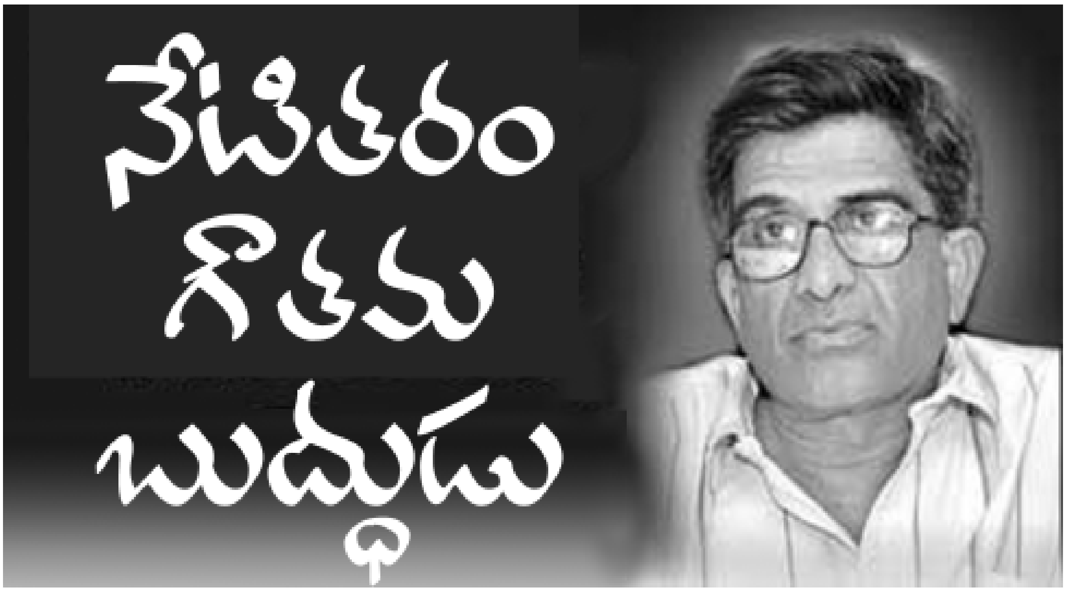

ఆయనేమీ బ్రహ్మాండాలనేమీ బద్ధలు చేయలేదు. కొండలను పిండి చేయలేదు. కానీ ఆయన మరణించాడని తెలియగానే మానవ హక్కులు మూగబోయాయి. హక్కుల సాధన కోసం ఆయన నిరంతరం పోరాడేవారు. ఇప్పుడు హక్కుల్ని గురించి అడిగేవారు ఏరని ఇక రారేమోనని బడుగు,బలహీనవర్గం కంటి నిండా నీళ్లు నింపుకొని జలజలా కారుస్తూ కన్నీరు పెడుతోంది. ఆయన నేటి తరం బుద్ధుడు గౌతముడు రాజరికంలో పుట్టి, సకల సౌకర్యాలు అనుభవించి, విలాస జీవితాన్ని రోసి సామాన్య జీవితంలోకి వెళ్లి శోధించారు. బాలగోపాల్ కూడా అంతే పండిత వంశంలో పుట్టి, అన్నింటిని కాదని, సామాన్యుడిగానే వెళ్లి పేదలకోసం అహరహం తపించారు. అందుకే ఆయన గౌతమబుద్ధుడయ్యారు. పేదలంటే ఆయనకు విపరీతమైన ప్రేమ, అందుకే ఆయన పేదల పక్షమే నిలిచేవారు. పేదలకు న్యాయం దక్కడం కోసం ఆయన ఉద్యమాలనే వ్యాపకంగా చేసుకున్నారు. ఉద్యమాలకు ఒక ఉత్తమ, ఉన్నత స్థాయికి తీసుకొని, ప్రపంచ మానవహక్కుల చరిత్రలో తొలి ఫుల్ టైమర్‌గా వాసికెక్కిన వ్యక్తి బాలగోపాల్ మరణం చాలా మందికి ఖేదాన్ని కలిగించింది.

ప్రపంచ మానవ హక్కుల ఉద్యమకారుడు, అసాధారణ ప్రజ్ఞ, కార్యశీలత, కలబోసిన వ్యక్తిత్వమున్న మేధావి, మాన హక్కుల ఉద్యమకారుడు, మార్క్సిస్టు విశ్లేషకుడు, తత్త్వవేత్త, గొప్ప మానవతావాది, న్యాయవాది, రచయిత అన్నీ ఆయనలో ఇమిడి వున్నాయి.

చింతన, కృషి, వ్యక్తిత్వం బహుముఖాలుగా విస్తరించాయి. ఉద్యమ జీవితంలో సాహిత్యం, సమాజం, చరిత్ర, రాజనీతి శాస్త్రం, న్యాయశాస్త్రం తదితర రంగాల్లో ఆయన విస్తృతమైన అధ్యయనం సాగించారు. సూక్ష్మమైన రీతిలో ఈ అధ్యయనం కొనసాగుతుంది. ఈ అంశాలను పరిశీలించి అదే పద్ధతిలో రచనలు సాగించారు.

సాధారణ స్థాయిలో మానవహక్కుల స్పృహ కల్పించడమేకాదు. మధ్య తరగతి మేధావి వర్గాన్ని ఈ ఉద్యమంలో భాగస్వామ్యం కల్పించడమే బాలగోపాల్ పద్ధతి. ఆయన చాలా వరకు దీన్ని సాధించారు.రాజ్యమే ఒక పక్షం వహించి, ఇతర పక్షాలపై ఉల్లంఘనకు పాల్పడినప్పుడు, దాన్ని ఎదుర్కొనే యంత్రాంగం, వ్యవస్థలు లేకపోతే ఆ లోటును పూడ్చాల్సిన బాధ్యత పౌర హక్కులకు ఉందని బాలగోపాల్ అభిప్రాయపడేవారు. పౌర హక్కుల సమస్య అనేది విప్లవోద్యమాలకు సంబంధించిన సమస్య కాదు. అందరి సమస్య. అన్ని వర్గాల హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగితే వాటిపై ఉద్యమించాలని బాలగోపాల్ అభిప్రాయపడేవారు. రాజ్యం అణచివేతకు, హక్కుల ఉల్లంఘనకు వ్యతిరేకంగా బాలగోపాల్ అవిశ్రాంత పోరాటం చేశారు.

మానవహక్కుల ఉద్యమలో మానవహక్కులను, విలువలను పరిరక్షించే స్వతంత్ర రాజకీయ శక్తిగా వుండాలన్న విషయమై

ఆయన స్వతంత్ర వ్యవస్థకోసం ఎపిసిఎల్‌సి నుండి వైదొలిగి, మానవ హక్కుల వేదికను స్థాపించారు. పౌరహక్కుల ఉద్యమంపై ఆయనకు కొన్నాళ్లుగా భేదాభిప్రాయాలుండేవి. మావోయిస్టు లేదా నక్సలైటు ఉద్యమ కారులు తుపాకీగొట్టం ద్వారా రాజ్యాధికారం, హింస విషయంలో ఆయన వ్యతిరేకిస్తూ వుండేవారు. ప్రభుత్వ హింస,ప్రైవేట్ హింసవల్ల మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన జరుగుతుందన్న భావన రాగానే ఆయన ఎపిసిఎల్సీ నుండి వైదొలిగారు.

ఎన్‌కౌంటర్ జరిగినప్పుడు పోలీసులను నిందితులుగా గుర్తించి,వారిని బోనులో నిల్చోబెట్టి దర్యాప్తు చేయాలని బాలగోపాల్ వాదించారు. దీనికి న్యాయస్థానం కూడా పోలీసులపై విచారణ,దర్యాప్తు జరుపడానికి అంగీకరించడం పౌర,మానవ హక్కుల చరిత్రలో మరో ఘట్టంగా చెప్పుకోవచ్చు. పాతబస్తీకి చెందిన మైనార్టీలపై ఉగ్రవాద అభియోగాలను మోపినప్పుడు అమాయకులకు బాలగోపాల్ న్యాయసహాయం అందించారు. రాయలసీమ ఫ్యాక్షన్ సంస్కృతిని ఆయన వ్యతిరేకించారు. ఎపిసిఎల్సీనేతగా ఆయన రాయలసీమ ఫ్యాక్షన్ హత్యల గురించి, పాలమూరు జిల్లా కరువు గురించి పుస్తకాలను వెలువరించారు. ఆయన ఏ సమస్యను వదల్లేదు. ఏ సంఘటన వల్ల మానవహక్కులకు ఉల్లంఘన జరుగుతుందని తెలుస్తే అక్కడ ఆయన ప్రత్యక్షమయ్యేవారు. చిత్తూరు జిల్లాలో ఏనుగుల బీభత్సం, ఇద్దరు, ముగ్గురు చనిపోయారన్న విషయం తెలుసుకోగానే అక్కడ ఆయన వాలిపోయారు. కాశ్మీర్ సరిహద్దుల్లో వుంచిన మందు పాతరలకారణంగా సామాన్యులు చనిపోతున్నారని తెలిసి అక్కడికి వెళ్లి, అధ్యయనం చేసి, దానిపై ప్రభుత్వానికి నివేదిక సమర్పించారు. ఛత్తీస్‌గఢ్‌లో సల్వాజుడుం పేర పోలీసులు జరుపుతున్న మారణకాండను అక్కడికి వెళ్లి ప్రశ్నించారు.

గణిత శాస్త్రంలో బాలగోపాల్ దిట్ట. లెక్కలంటే అంకెలు కావని, సామాజిక శాస్త్రాన్ని గణితంలో కలిపి అధ్యయనం చేసే కొత్తపద్ధతిలో ప్రపంచానికి చూపడమే కాదు, దీన్ని ఆయన స్వయంగా ఆచరించి చూపారు.

బాలగోపాల్ గురించి ఎంత ఎక్కువ చెప్పినా అది తక్కువే అవుతుంది. సామాన్యుడిలో సామాన్యుడు,అసమాన్యుడులో అసమాన్యుడు. చేతి సంచిలో ఎంత దూరమైనా సాగిపోతారు. కంటికి కునుకు వుండదు. సుఖనిద్రను ఆయన కోరుకోరు. మంచి భోజనం తినాలని ఆయన అనుకోరు. మాసిన బట్టలు, చేతిలో పుస్తకాలతో, ఆయన ఎవరు పిలిచినా వెళ్తుంటారు. దేనికీ వెరువని, రాజీకి అంగీకరించని బాలగోపాల్ ఇలా గ్రామీణ ప్రాంతాలకు,అటవీ ప్రాంతాలకు వెళ్లే క్రమంలో సౌకర్యాల వ్యవహారాల్లో రాజీ పడిపోతుంటారు. దూరభారాన్ని నడిపోవాలన్నా, చివరకు సైకిల్‌పై ఎక్కి వెళ్లడానికి సంశయించరు. విశ్రాంతి తీసుకునే సమయంలో కనీసం కటికనేల అయినా చాలనుకునే సామాన్య జీవితాన్ని అనుభవించిన అసమాన్యుడు. అందుకే ఆయన్ను విప్లవ కవి, సాహిత్య,సాంస్కృతిక ఉద్యమాల్లో సహచరుడు,మిత్రుడు వరవరరావు మహాత్ముడిగా అభివర్ణించారు. కానీ ఆయన అంతకన్నా ఎక్కువే. మహాత్ముడు కాదు..గౌతమ బుద్ధుడు. బుద్ధుడ ప్రాయమైన జీవితానికి రోసి,విలాస వంతమైన రాజరికాన్ని వదిలి, నిరాకారంగా జనారణ్యాన్ని వదిలిన బుద్ధుడు,జ్ఞాన సంపదన సముపార్జించారు. ఆయనలోని తత్త్వం బాలగోపాల్‌కు బాగా అలవడింది. అందుకే గౌతమ బుద్ధునిలోని నిరాకారతత్త్వం ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. అహింసాయుధాన్ని గౌతముడు కూడా ఉపయోగించారు. కానీ మహాత్మాగాంధీ ఈ ఆయుధంతో

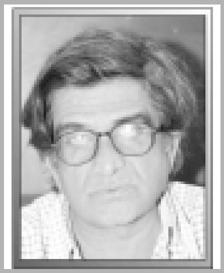

బయోడేటా...

జననం	:	1952 జూన్ 10
పుట్టిన వూరు	:	కర్నాటకరాష్ట్రం బళ్లారి
స్వంత వూరు	:	రాళ్ల అనంతపురం గ్రామం, కంబదూరు మండలం, అనంతపురం జిల్లా.
తండ్రి	:	పార్థనాధ శర్మ
తల్లి	:	నాగమణి
చదువు	:	స్వంత వూర్లో ప్రాథమిక విద్య
ఇంటర్మీడియెట్	:	నెల్లూరు జిల్లా కావలి
డిగ్రీ	:	ఎస్వీయు-తిరుపతి
పిజి	:	ఎమ్మెస్సీ మాథ్స్-కెయు వరంగల్
పిహెచ్డీ	:	కెయు, వరంగల్ 1994లో లా పూర్తి చేశారు. ఢిల్లీ ఇండియన్ స్టాటిస్టికల్ ఇనిస్టిట్యూట్‌లో ఉద్యోగం
ప్రభావితం చేసినవాళ్లు	:	కోశాంబి అధ్యయనం జనార్దన్ ఆచరణ
ఉద్యమాల బాట	:	విరసంలో చేరారు. 1983లో ఎపిసిఎల్సీ కార్యదర్శిగా పని చేశారు.
ఉద్యోగం	:	కెయులో మాథ్స్‌లో ప్రొఫెసర్ 1981లో వచ్చింది.

1985లో ఉద్యమాలకు అడ్డుగా నిలిచిందని ఉద్యోగానికి రాజీనామాచేశారు.

తెల్లవారిని వెళ్లగొట్టారు. అందుకే మహాత్ముడయ్యారు. అదే బాలగోపాల్ రాజ్యహింసను, ప్రైవేట్ హింసను నిలదీశారు. దానికోసం పోరాడారు. బాధితుల పక్షాన నిలిచి ఉద్యమాలు చేశారు. అందుకే ఆయన మహాత్ముడికి ఆదర్శమైన గౌతమ బుద్ధుని లక్షణాలు బాలగోపాల్‌లో స్పష్టంఘా కన్పిస్తాయి.

ఒకే వ్యక్తితో ఇన్ని విశేషాంశాలు ఇమిడి వుండటం అసాధారణ ప్రజ్ఞ కిందే లెక్క. ఎప్పుడు సమయం చిక్కుతుందో తెలియదు. ఎప్పుడు పుస్తకాలను అధ్యయనం చేస్తారో అర్థం కాదు. సమకాలీన అంశాలపై ఆయనకున్న అపార విజ్ఞాన సంపదకు నెవ్వెర పోవాల్సిందే. ఎప్పుడో జరిగిన అంశాలను కూడా ఆయన విడమర్చి, విశ్లేషించి వివరించగలరు. అయితే తన జీవితంలో ఎంత పొదుపరో, మాటల విషయంలో కూడా అంతే పొదుపరి. అవసరమైన వాటి విషయాల్లోనే ఆయన మాట్లాడటం, ఆయన మాట్లాడే విషయాలు నలుగురికి ఉపయోగ పడతాయన్న భావనపైనే దృష్టి పెట్టడం, హక్కులకు సంబంధించిన విషయాలపైనే ఆయన ఎక్కువ అధ్యయనం చేయడంతో ఆయన్ను గొప్ప ప్రపంచ మానవ హక్కుల నాయకుడిగా నిలిపింది. రాష్ట్ర ప్రజలంతా దివంగత నేత వైఎస్సార్ హెలికాప్టర్ దారితప్పిందనే చింతాక్రాంతులై వుంటే, దాని కన్నా ఎక్కువగా ఈ ప్రమాదం వల్ల అక్కడి ఆదివాసీలకు ఎలాంటి ముప్పు వాటిల్లనుందోనని ఆ రాత్రంతా నిద్రపోని తత్త్వం ఆయనది. వైఎస్సార్ హెలికాప్టర్‌ను గాలించే క్రమంలో ఆదివాసీలకు పోలీసులు ముప్పు తీసుకు రావొచ్చునని ఆయన బాధపడ్డారు. నిరంతరం పేదల గురించి, పేదల ఈతిబాధల గురించి, గిరిజనులు, బడుగులు,మైనార్టీల సమస్యలపైనే ఆయన ఎప్పుడూ ఆలోచిస్తూ వుండేవారు. హైకోర్టు న్యాయవాదిగా కోర్టులోనే న్యాయసంబంధ వ్యవహారాలు మాట్లాడేవారు. కోర్టు ఆవరణ దాటగానే తాను న్యాయవాదిననే విషయాన్నే మరిచిపోయేవారు. బాలగోపాల్ తీర్పుల గురించి, వాజ్యాల గురించి కోర్టులకు వ్యతిరేకంగా ఎక్కడా మాట్లాడలేదని సుప్రీంకోర్టు న్యాయవాది జస్టిస్ సుభాషణ్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు. ఆయన్ను గరీబోళ్ల న్యాయవాదిగా పేరుంది. పేదలెవరైనా ఆయన వద్దకు వెళ్లి, న్యాయ సహకారం అందించాలని అడిగితే కోర్టు ఫీజులు కూడా పుచ్చుకోరు. ఉచితంగా కోర్టు పనులు పూర్తి చేశారు. ఆయన బతకడం కోసం న్యాయవాది కాలేదు. రాజ్యహింసను ప్రశ్నించడానికి న్యాయవాది అయ్యారు. ఉద్యమాల కోసం తాను చేస్తున్న అధ్యాపక వృత్తినే వదిలేశారు. రేపు గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు. ఆలోచన రాదు. రేపెలా గడుస్తుంది. ఉద్యోగం లేకపోతే ఎలా అన్న ఆలోచన ఆయనకెప్పుడూ రాలేదు. వృత్తులు, ఇతర వ్యాపకాల ద్వారా ఉద్యమాలకు దూరం అవుతానే, పేదల హక్కుల కోసం పోరాడలేనన్న భావన అయన్ను ఎప్పుడూ బాధించేది.

పోలీసులు ఆయన్ను కిడ్నాప్ చేసినప్పుడు, దాడులకు పాల్పడ్డ క్రమంలోనూ ఆయన వెరువలేదు. ఆందోళనకు గురి కాలేదు. రాజ్యహింసకు వ్యతిరేకంగా ధునుమాడారే తప్ప, బాధ్యతల నుండి ఎప్పుడూ వైదొలగాలని ప్రయత్నించలేదు. ఆయనలో దేనికీ రాజీలేని మనస్తత్వం ఆయన్ను మరో మహాత్ముడిగా నిలిపింది. మరో అరవై ఏళ్లు గడిచినా చిత్తశుద్ధి,నిబద్ధత వున్న మానవహక్కుల ఉద్యమకారుడు ఇక రాడు కనిపించడు.

నిబద్ధత గురించి చెప్పాల్సి వస్తే ఆయన ఏ పనైనా ఒప్పుకున్నారంటే, అది పూర్తయ్యేదాక ఆయనకు నిద్రరాదు. నిద్ర పోరు... ఆయన ఎవరినీ నిద్రపోనివ్వడు. ప్రజాతంత్ర వారపత్రికకు ఆయన రెండు వందల వారాల పాటు 'నిగాహ్'కాలమ్ రాశారు. ఆయన మరణించేంతవరకూ ఆ శీర్షిక కొనసాగింది. ఎప్పుడైనా ఒకటీ రెండు సందర్భాల్లోనే ఆయన వ్యాసం మిస్సయ్యింది. ఉద్యమాల్లో తీరిక లేని సందర్భాల్లో పంపడం ఆలస్యం జరిగేది తప్ప,క్రమం తప్పేదికాదు. ఇక్కడో విషయాన్ని చెప్పాలి. ఒక సారి 'ప్రజాతంత్ర'కు వ్యాసం ఇవ్వాల్సివుంది. ఉదయమే బస్సుకు వెళ్లాలి. ఆ రాత్రి ఇంటికి చేరుకొని అంతకుముందే రాసి ఉంచిన వ్యాసం కవర్‌ను ఇంట్లో ఇచ్చి, ఇది 'ప్రజాతంత్ర'కు పంపించాలని చెప్పి,

జర్నలిస్టుగా..

జర్నలిస్టుగా వరంగల్ జిల్లాలో రాడికల్ ఉద్యమంపై మొట్టమొదటి వ్యాసం ఎకనామికల్ అండ్ పొలిటికల్ వీక్లీకి వ్యాసం రాశారు. హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్టు కోసం డిడి కోశాంబీని పరిచయం చేస్తూ పుస్తకం రాశారు. ఆర్ఎస్ సుదర్శనం, త్రిపురనేని మధుసూధనరావు 'మార్క్సిజం – సాహిత్యం'పై ప్రమాణిక విమర్శ రాశారు. 'పాంటియర్'లో మాభూమి – శంకరాభరణం వంటి సినిమాలతో పోలుస్తూ వ్యాసాలు రాశారు. ప్రజాతంత్ర దిన,వార పత్రికలకు ఆయన రెగ్యులర్ కాలమ్స్,వ్యాసాలు రాస్తుండేవారు. ప్రజాతంత్ర వారపత్రికలో 200 వారాల పాటు వివిధ విషయాంశాలు,సమకాలీన వ్యవహారాలపై నిశిత దృష్టితో చురుకైన విమర్శలు చేస్తుండేవారు. ఈ వ్యాసాలపై సర్వత్రా చర్చ కూడా జరిగేది. సృజనలో 'కల్లోల కథా చిత్రాలు' రచించారు. ఒక సామాజిక వ్యాఖ్యాతగా ఎకనామికల్ అండ్ పొలిటికల్ వీక్లీలో ఇంగ్లీష్ వ్యాస సంకలనం ఆయన్ను విప్లవ రాజకీయార్థిక విశ్లేషకునిగా దేశంలో ఎన్నదగిన వారిలో ఒకరిగా నిలిపింది. *

పోరాటాలు

ఉద్యమాలకు బాలగోపాల్‌కు అత్యంత ఆత్మీయమైన అనుబంధముండేది. ఉద్యమాలు కూడా ఆయన్ను అట్టి పెట్టుకునే వుండేవి. ఉద్యమాలకు దూరంగా ఆయన ఎన్నడూ వుండేది లేదు. ఉద్యమాల సమయంలో తనకు అడ్డుగా నిలిచిందని 1986లో కెయులో మాథ్స్ ప్రొఫెసర్ ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేశారు. ఒంటరిగానే పోరాటం చేశారు. ఆయన ఫలానా ఉద్యమానికి దూరంగా వున్నారన్నది లేదు. పేదలకు అన్యాయం జరుగుతుందని తెలిసిన మరుక్షణమే అక్కడ ఆయన ప్రత్యక్షమై,ఉద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టేవారు. ఇళ్ల మీద పోలీసు దాడులు, అక్రమ అరెస్టులు, చిత్ర హింసలు, పోలీసు క్యాంపులు, బై డోవర్లు, గృహ దహనాలు, అత్యాచారాలు, స్త్రీలపై లైంగిక హింస వంటి పోలీసు దాడులు, రాజ్యహింస గురించి మాత్రమే కాదు. కూలిరేట్లు, కుల వివక్ష,వ్యభిచార గృహాలకు స్త్రీలను అమ్మడం, వరకట్న హత్యలు, దేవాలయాల్లో బ్రాహ్మణేతర స్త్రీ పూజారి కొనసాగే హక్కు, వర్షానికి చితికిన బతుకులు, కెయులో రిజర్వేషన్లు, విద్యాలయాల్లో విద్యార్థి సంఘాల అవసరం వంటి వాటిపై ఆయన రాజీలేని పోరాటాలను నడిపారు. నోరులేనివాళ్లకు స్వరబలం, పేరులేని వాళ్లకు చిరునామా, ఆవాసం లేని వాళ్లకు కాళ్ల మీద నిలబడే స్వావలంబన, అసంఘటితంగా వున్న వాళ్లకు సంఘటన సమకూర్చడం ప్రజాస్వామిక హక్కుల ప్రాపంచిక దృక్పథం కావాలన్నది ఆయన అలోచన. ఇవేకాక సింగరేణి ఒపెన్ కాస్ట్ కార్మికుల బతుకులు,అభివృద్ధి పేరిట విస్థాపన, విధ్వంసం, పోలేపల్లి సెజ్‌లు, మహిళలు,దళితులు, ఆదివాసీలు, నిర్వాసితులు, భిన్న సామాజిక వర్గాల ఉద్యమాలతో ఆయన మమేకమయ్యారు. ఇప్పటికీ సింగరేణి ప్రజలు బాలగోపాల్‌ను మర్చిపోలేదు. ఎక్కడ ఉద్యమం మొదలైనా మొదటి వినిపించేది బాలగోపాల్ పేరే.. ❋

తెల్లవారు జామునే ఆయన బస్సుకు వెళ్లారు. అదీ ఆయన నిబద్ధత అంటే.. అదీ ఆయన చిత్తశుద్ధి. ఆయన ఏ పని చేసినా అంతే. ఆ పని పూర్తయ్యేవరకూ వెంట పడుతూనే వుంటారు. సింగరేణి బొగ్గు కార్మికులు, ఒపెన్ కాస్ట్ గనులకు వ్యతిరేకంగా నిర్వహించిన పలు ఉద్యమాల్లో బాలగోపాల్ ముద్ర వుంది. సెజ్‌లకు వ్యతిరేకంగా, ప్రత్యేకంగా పోలేపల్లి సెజ్‌కు వ్యతిరేకంగా బాలగోపాల్ ఉద్యమాన్ని సాగించారు. ఛత్తీస్‌గఢ్‌లో సల్వాజుడుంకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలను కూడా నిర్వహించారు.

మానవ హక్కులకు కొత్త అర్థాన్ని చెప్పిన బాలగోపాల్, ఉద్యమాలను తన భుజాన వేసుకొని మోసిన బాలగోపాల్ మరణించలేదు. ఆయన నడిపిన ప్రతి ఉద్యమం ఆయన్ను కలువరిస్తూ వుంటుంది. ప్రజాహక్కులు,మానవ హక్కుల కోసం ఆయన పోరాటస్ఫూర్తి ఎప్పుడూ నిలిచే వుంటుంది. ప్రజలకు, సామాన్యుడికి రాజ్యహింసను, రాజ్యాన్ని ప్రశ్నించడం నేర్పారు. హక్కుల విలువల్ని, హక్కుల గురించి విస్తృతమైన అవగాహన కల్పించి, ప్రజల్లో చైతన్యం తీసుకువచ్చారు. అలాంటి స్ఫూర్తిదాయక నేతకు మరణం వుండదు. మరో మహాత్ముడిలా ఈ యుగం గౌతమ బుద్ధుడిలా నిలిచిపోతారు.

సాహితీకారుడిగా...

బాలగోపాల్ ఒక వైపు ఉద్యమాల్లో కీలక భూమిక వహిస్తున్నప్పటికీ, ఆయన సాహిత్యాన్ని మరువలేదు. సాహిత్యమంటే ఆయనకు ఆసక్తి,ప్రేమ. గురజాడ నుండి ప్రపంచ సాహిత్యం ముస్లిం మైనార్టీ సాహిత్యం వరకు ఆయన అనర్గళంగా మాట్లాడగలరు. ఆయన మార్క్సిస్టు దృక్పథంతో సాహిత్య ప్రక్రియాలపై అనేక విమర్శల్ని చేశారు. అదే కోణం నుంచి సాహిత్యాన్ని పరిశీలించారు. మార్క్సిజంలో సాహిత్యం చర్చల్లో భాగంగా ప్రామాణిక వ్యాసం రాశారు. పాంటియర్ పత్రికలో సినిమాలపై విమర్శనాత్మక వ్యాసాలను రాశారు. విప్లవ రచయితల సంఘంలో ఆయన చేరి,ఆ క్రమంలో జరిగిన అనేకానేక సభలో ఆయన పాల్గొని ప్రసంగించారు. ఆ మధ్య కాలంలో ఆయన ప్రసంగం లేని విరసం సాహిత్యశాల (సభ) లేదంటే అతిశయోక్తికాదేమో. ఆ తర్వాత సృజన- సాహితీ మిత్రులులో బాలగోపాల్ చేరారు.1992 వరకు విరసంలో విస్తృతంగా పనిచేశారు. బాలగోపాల్‌కు చరిత్ర, రాజకీయార్థ శాస్త్రం, అన్నింటికి మించి సమకాలనీత మీద వున్న పట్టు వాస్తవిక దృష్టి, భాష, శైలి, సాహిత్య విమర్శకు పుష్టినిచ్చాయి. బాలగోపాల్ తాతగారైన రాళ్లపల్లి కృష్ణ అనంతశర్మ నుంచి వ్యంగం, మృదువైన హాస్యం చురుకుదనం, కనువిప్పు తదితర అంశాలన్నీ బాలగోపాల్‌లో కనిపిస్తాయి. సాహిత్యం మీదప్రేమ ఎక్కువ. నన్నయ నుంచి గురజాడ - దళిత, స్త్రీవాద ముస్లిం మైనార్టీ సాహిత్యం వరకూ క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేశారు. నక్సల్బరీ - ఉద్యమం - గమ్యం, చీకటిరోజులు అనే పుస్తకాన్ని రచించారు. ఢిల్లీలో జెఎన్‌టియులో పీహెచ్డీ చేస్తున్నప్పుడు అంతర్జాతీయ గణిత శాస్త్ర పత్రికలకు సంపాదకత్వం వహించారు. ప్రాపంచిక దృక్పథం కోసం రస్సెల్ నుంచి కోశాంబి దాకా అధ్యయనం చేశారు. కవిసేన మేనిఫెస్టో మీదే కాదు.. యండమూరి వీరేంద్రనాథ్ తులసీ,తులసీదళం మీద, కొడవటిగంటి కుటుంబరావు యుద్ధ కాలపు కథలమీద సాహిత్య విమర్శ మీద వ్యాసాలు రాశారు. వీటిని స్నేహ ప్రచురణల పేరిట డాక్టర్ కరుణ 'రూపం-సారంగా' ప్రచురించారు. ❋